ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 18 JULI 2008 BETREFFENDE HET ELEKTRONISCHE BESTUURLIJKE GEGEVENSVERKEER WAT BETREFT DE REGELING VAN HET VLAAMS MANDATENSYSTEEM EN HET VLAAMS KENMERKENREGISTER

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet wijzigt het e-govdecreet van 18 juli 2008 met als doel een juridische grondslag te creëren voor het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister. Daartoe voorziet het in een nieuw hoofdstuk IV, dat twee afdelingen zal bevatten waarin respectievelijk de bepalingen met betrekking tot het Vlaams Mandatensysteem (afdeling I) en het Vlaams Kenmerkenregister (afdeling II) worden opgenomen. Beide digitale bouwstenen hebben als gemeenschappelijk doel om een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties te faciliteren.

Het Vlaams Mandatensysteem focust daarbij op de burger, en fungeert als een centraal en uniform systeem voor het aanmaken, beheren, en uitoefenen van volmachten in het kader van digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid. Op die manier laat het toe dat burgers (m.i.v. ondernemingen en verenigingen) die niet zelfstandig of niet rechtstreeks met overheidsdiensten willen of kunnen interageren, deze interacties rechtsgeldig én digitaal kunnen laten verrichten door een vertegenwoordiger.

Het Vlaams Kenmerkenregister op zijn beurt fungeert als een gegevensbron voor gebruikers- en toegangsbeheer voor Vlaamse overheidsinstanties. Door kenmerken van medewerkers van deze instanties te registreren, en ter beschikking te stellen voor systemen voor gebruikers- en toegangsbeheer (bijvoorbeeld ACM/IDM) laat het toe dat medewerkers op een veilige en herkenbare manier kunnen aanmelden bij de digitale toepassingen die zij nodig hebben in het kader van hun werk.

Aangezien in beide gevallen persoonsgegevens verwerkt worden voorziet dit decreet in de essentiële elementen voor de verwerking van die gegevens. Daarnaast wordt in de nieuw in te voegen bepalingen op een heldere manier uiteengezet wie verantwoordelijk is voor de coördinatie, de aanmaak, de instandhouding, en het gebruik van deze systemen, alsook welke gegevens op welke manier – en voor welke doeleinden – geregistreerd worden en ter beschikking worden gesteld.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. De Vlaamse overheid biedt al een grote hoeveelheid van haar producten en diensten digitaal aan. Niet elke burger is echter in staat om deze dienstverlening zelf aan te vragen en te beheren. Zo is het voor senioren of burgers met een beperking niet altijd eenvoudig om dienstverlening digitaal aan te vragen. Daarnaast is het ook mogelijk dat burgers die wel in staat zouden zijn om dienstverlening aan te vragen, dit niet noodzakelijk zelf willen doen. Denk

bijvoorbeeld aan situaties waar één partner de administratie van het gezin op zich neemt, of waar een burger beroep wil doen op professionele ondersteuning bij de behandeling van zijn dossiers. Om het mogelijk te maken dat een burger een andere partij kan toelaten dienstverlening van de Vlaamse overheid aan te vragen en te beheren, in zijn naam en voor zijn rekening, wordt het Vlaams Mandatensysteem opgericht.

Het Vlaams Mandatensysteem wordt opgericht als een gegevensbron voor volmachten die verleend worden voor dienstverlening van de Vlaamse overheid en die geïntegreerd wordt in de verschillende hoofdloketten. Via het Vlaams Mandatensysteem kan een volmachtgever een volmacht verlenen aan een volmachthouder voor een specifiek product of dienst aangeboden door een instantie. Zo kan bv. een grootmoeder aan haar kleinzoon een volmacht verlenen voor het aanvragen van dienstencheques. De volmachthouder kan zo verschillende (rechts)handelingen stellen, die variëren naargelang de dienstverlening waaraan de volmacht gekoppeld is. Zo kan de volmachthouder bijvoorbeeld betalingen uitvoeren, aanvragen indienen, beheer acties stellen, enz. Elke interactie die mogelijk is voor de dienst kan dan in principe verlopen via de verleende volmacht.

Beide partijen creëren de volmacht via het hoofdloket of via een papieren aanvraag, op basis van wederzijdse toestemming, waarna de volmacht vervolgens doorstroomt ter registratie in het Vlaams Mandatensysteem. Vervolgens is het mogelijk voor de instantie, voor wiens dienstverlening de volmacht wordt verleend, om te controleren of er een volmacht aanwezig is. Het Vlaams Mandatensysteem wordt daarvoor gelinkt met het Vlaams Toegangsbeheer (ACM). Wanneer een partij aanmeldt in bij een digitale overheidsdienst controleert ACM of een partij gemachtigd is om zich aan te melden als volmachthouder in naam van de volmachtgever. Als dat het geval is, krijgt de partij de keuze (in het ACM-hoedanigheidsselectiescherm) tussen aanmelden in eigen naam, of aanmelden als volmachthouder in naam van de volmachtgever. Eenmaal aangemeld, kan de volmachthouder, volgens de gemeenrechtelijke regels van lastgeving, (rechts)handelingen stellen in naam en voor rekening van de volmachtgever in het kader van de specifieke dienstverlening waarvoor de volmacht verleend is. Voor de volmachthouder is slechts de info waar de volmachthouder door de volmacht toegang tot heeft, zichtbaar in het hoofdloket.

In het Vlaams Regeerakkoord (2024-2029)[1] wordt de ambitie geformuleerd om de digitalisering van de dienstverlening en de interoperabiliteit van de overheidssystemen verder uit te bouwen, met aandacht voor de toegankelijkheid van het platform en met het doel om e-inclusie te waarborgen. De Beleidsnota Digitalisering en Interne Dienstverlening Vlaamse overheid (2024-2029) concretiseert dit verder, en stelt dat de nodige stappen moeten worden genomen om een herkenbare, laagdrempelige gebruikerservaring te creëren over de loketten heen.[2] Het Vlaams Mandatensysteem zal functioneren voor de verschillende

[1] Vlaamse regering, Vlaams Regeerakkoord 2024-2029, p. 99-101, https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/69476

[2] Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, Beleidsnota 2024-2029 Digitalisering en Interne Dienstverlening Vlaamse Overheid: Facilities, Vastgoed en Documentbeheer, p. 8, https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/70788.

hoofdloketten, via een uniforme gebruikerservaring, ook voor wie minder digitaal vaardig is. Door te werken met één systeem voor de verschillende diensten die de Vlaamse overheid aanbiedt, is er niet enkel een uniforme gebruikerservaring voor de burger, maar ook voor (de medewerkers van) de Vlaamse overheid zelf. Digitaal Vlaanderen ontzorgt zo de andere Vlaamse instanties, door hen één systeem aan te bieden dat ze voor hun dienstverlening kunnen gebruiken. Dit past in de rol van Digitaal Vlaanderen als gemeenschappelijke dienstverlener, waarbij centrale bouwstenen, zoals het Vlaams Mandatensysteem, de norm worden in elk digitaal project. Deze ambities worden herbevestigd in het investeringsprogramma Vlaanderen Radicaal 3.[3]

Om het Vlaams Mandatensysteem vorm te kunnen geven, werd een eerste *use case* geïdentificeerd. Het betreft volmachten voor dienstencheques tussen twee burgers, in samenwerking met het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS). WEWIS werd gekwalificeerd als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking, met Digitaal Vlaanderen als verwerker. WEWIS beschikt over een eigen afzonderlijke rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens voor de volmachten. Huidige decreetwijziging beoogt het creëren van een rechtsgrond om het Vlaams Mandatensysteem te kunnen uitrollen naar dienstverlening van entiteiten die niet over een eigen rechtsgrond beschikken voor de verwerking van persoonsgegevens voor volmachten. Dit past in de regierol die Digitaal Vlaanderen opneemt in de digitalisering van de Vlaamse overheid. Het Vlaams Mandatensysteem wordt zo uitgerold als een schaalbare bouwsteen die gebruikt kan worden door elke entiteit.

2. Ook binnen de Vlaamse overheidsinstanties zelf wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van digitale toepassingen voor de organisatie van het werk, gaande van standaard softwarepakketten tot gespecialiseerde toepassingen. Het is daarbij van essentieel belang dat de toegang tot deze toepassingen beveiligd wordt. Wanneer een toepassing wordt gebouwd of geïmplementeerd, is het namelijk niet de bedoeling dat zomaar iedereen (volledige) toegang heeft tot deze toepassing. In de praktijk wordt dit opgelost door het toekennen van 'gebruiksrechten' aan medewerkers die toegang nodig hebben tot een bepaalde toepassing. In eerste instantie kunnen deze toegangsrechten toegekend en beheerd worden in de toepassing zelf. Dit heeft echter verschillende nadelen:

- Gebruikers moeten apart toepassingseigenaren contacteren om rechten te krijgen;
- Toestemming van organisatievertegenwoordigers is niet gemakkelijk te voorzien;
- Organisatievertegenwoordigers hebben geen overzicht wie nu wat mag namens hun organisatie;
- Rechten aanmaken neemt veel tijd in beslag en blijven vaak bestaan na vertrek van een medewerker;
- Grotere ontwikkel- en beheerskosten omdat de rechten ingebed zijn in de toepassing zelf;
- In- en uitstroom van medewerkers, met eveneens de betreffende rechten, is niet geautomatiseerd;
- Voor elke toepassing moet een apart beheer worden opgezet, er is geen toegangsbeheer over verschillende applicaties heen.

[3] VR 2025 2103 DOC.0167/1TER.

Om aan deze beperkingen tegemoet te komen is op Vlaams niveau voorzien in een centraal platform voor rechtenbeheer van verschillende toepassingen (het Gebruikersbeheer, ook wel 'IDM' genoemd). Via dit centrale platform kan de controle over de in- en uitstroom van medewerkers en hun rechten laagdrempelig, centraal, en in sterke mate geautomatiseerd worden beheerd alsook de juiste toegang op maat van het takenpakket van elke medewerker ingesteld worden.

Via dit platform wordt een centrale gegevensbron beheerd waarin voor medewerkers van de betrokken instanties wordt bijgehouden over welke rechten en rollen (ook wel 'kenmerken') zij beschikken. Het is door deze gegevensbron te koppelen met het Vlaamse toegangsbeheer (ACM) dat wordt gewaarborgd dat iedere medewerker (uitsluitend) toegang krijgt tot de toepassingen en functionaliteiten die noodzakelijk zijn voor uitvoering van zijn of haar taken, steeds in de juiste hoedanigheid en volgens het 'least privilege' principe. Deze gegevensbron wordt het Vlaams Kenmerkenregister genoemd.

3. Om bovenstaande toepassingen en doelstellingen mogelijk te maken worden in het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister persoonsgegevens verwerkt. De vaste adviespraktijk van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC) en de Raad van State stelt dat overeenkomstig het legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel, vastgelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet, de norm waarop een verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd de essentiële elementen van deze verwerking moet vaststellen. Het gaat daarbij om de categorie van verwerkte gegevens, de categorie van betrokken personen, de doelstelling die met de verwerking wordt nagestreefd, de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.[4] Een delegatie aan een andere macht is niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel als de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.[5] Deze nood werd reeds als beleidsdoelstelling geïdentificeerd in de Beleidsnota Digitalisering en Interne Dienstverlening Vlaamse Overheid: Facilities, Vastgoed en Documentbeheer 2024-2029 van de minister-president van de Vlaamse Regering.[6]

---

[4] Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 'betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie', opmerking 101, *Parl.St*. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1 en GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

[5] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

[6] Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, Beleidsnota 2024-2029 Digitalisering en Interne Dienstverlening Vlaamse Overheid: Facilities, Vastgoed en Documentbeheer, p. 42, https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/70788.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

4. Uit bovenstaande situering blijkt duidelijk dat er nood is aan een robuust en helder juridisch kader voor zowel het Vlaams Mandatensysteem als het Vlaams Kenmerkenregister. Dit regelgevend kader moet enerzijds voldoende waarborgen bieden voor de verwerking van persoonsgegevens, met respect voor het legaliteitsbeginsel, en anderzijds voorzien in een duidelijke afbakening van de verantwoordelijkheden, rechten, en plichten van de personen die betrokken zijn bij deze systemen, en ervoor zorgen dat deze kunnen worden uitgebouwd tot bouwstenen waar alle organisaties gebruik van kunnen maken. Op die manier wordt er VO-breed, en bij uitbreiding over alle organisaties heen, voor efficiëntiewinst gezorgd.

Het Vlaams Mandatensysteem

5. Deze decreetswijziging kadert in de verdere uitbouw van een toegankelijke, veilige en gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening door de Vlaamse overheid. Met het Vlaams Mandatensysteem wordt een structurele lacune ingevuld die tot op heden bestond in de mogelijkheid om interacties met de Vlaamse overheid op een uniforme en rechtszekere wijze te delegeren aan andere natuurlijke personen, rechtspersonen en verenigingen. Voor burgers, ondernemingen en organisaties ontbrak een centraal en uniform systeem om dergelijke volmachten aan te maken, te beheren en uit te oefenen. Ook de nood voor gebruiksvriendelijke, laagdrempelige en begrijpelijke digitale processen en interactie met de Vlaamse overheid staat centraal, zodat elke burger deel kan nemen aan een digitaal Vlaanderen.

Het Vlaams Mandatensysteem kan worden beschouwd als een Vlaamse invulling van het concept van gecentraliseerd volmachtenbeheer, opgebouwd op basis van Vlaamse digitale bouwstenen, waaronder de Interbestuurlijke Product- en Dienstencatalogus (IPDC). Bestaande federale oplossingen, zoals Self Service Mandatenbeheer (SSM), bieden onvoldoende granulariteit om te beantwoorden aan de noden van Vlaamse hoofdloketten en dienstverleningen. Het Vlaams Mandatensysteem maakt het mogelijk om volmachten per afzonderlijke dienstverlening aan te maken en uit te voeren, met een duidelijke afbakening van rechten en bevoegdheden.

Het Vlaams Kenmerkenregister

6. Zoals hierboven al aangehaald, werd binnen de Vlaamse overheid een centraal systeem van Gebruikersbeheer ontwikkeld (IDM) dat instanties toelaat om de in- en uitstroom van medewerkers en hun rechten makkelijk te beheren in het Vlaams Kenmerkenregister. Het Vlaams Kenmerkenregister vormt binnen dit Gebruikersbeheer een centrale gegevensbron, beheerd door het agentschap Digitaal Vlaanderen, die gegevens bevat over alle medewerkers van Vlaamse instanties. Door deze gegevensbron via het Gebruikersbeheer te koppelen aan het Vlaamse toegangsbeheer (ACM) is het voor overheidsinstanties mogelijk om te voorzien in een centraal gebruikers- en toegangsbeheer, waardoor hun

medewerkers op een veilige en herkenbare manier kunnen aanmelden bij de digitale toepassingen die zij nodig hebben in het kader van hun werk. Hoewel dit systeem in de praktijk haar nut heeft bewezen, ontbreekt vandaag de dag een voldoende duidelijke juridische basis voor wat betreft het beheren en het gebruik van dit Vlaams Kenmerkenregister.

7. Vooreerst is het duidelijk dat in dit Vlaams Kenmerkenregister persoonsgegevens verwerkt worden over medewerkers van instanties. Het gaat onder andere over hun voornaam, achternaam, rijksregisternummer, de rollen en rechten die zij nodig hebben voor het uitvoeren van hun taken, en de relatie die ze hebben met de entiteit waarvoor ze werken. Gelet op bovenstaande adviespraktijk van de Raad van State vereist de verwerking van persoonsgegevens een decretaal kader dat de essentiële elementen van deze verwerking vastlegt. Het gaat dan over van de categorieën van verwerkte persoonsgegevens, de categorieën van betrokken personen, de doelstellingen die met de verwerking wordt nagestreefd, de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens. Vandaag de dag ontbreekt dit.

Daarnaast is het belangrijk om voor het Vlaams Kenmerkenregister af te bakenen welke entiteit verantwoordelijk is voor de aanmaak en instandhouding van deze centrale gegevensbron, op welke manier de gegevens in deze bron worden opgenomen, en hoe deze gegevens ter beschikking worden gesteld aan andere instanties. Het creëren van een regelgevend kader dat op duidelijke wijze de verantwoordelijkheden, rechten, en plichten omschrijft van de instanties die betrokken zijn bij dit Vlaams Kenmerkenregister zorgt ervoor dat er een kwaliteitsvol register kan worden uitgebouwd waar alle organisaties gebruik van kunnen maken.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

8. Om tegemoet te komen aan bovenstaande probleemstelling voorziet het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet in de invoering van een nieuw hoofdstuk IV in decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het 'e-govdecreet'). Dit hoofdstuk bevat twee afdelingen waarin respectievelijk de bepalingen met betrekking tot het Vlaams Mandatensysteem (afdeling I) en het Vlaams Kenmerkenregister (afdeling II) worden opgenomen. Beide systemen worden opgenomen in eenzelfde hoofdstuk, aangezien ze als gemeenschappelijk doel hebben om een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties te faciliteren.

<u>Het Vlaams Mandatensysteem</u>

9. Het Vlaams Mandatensysteem, als een centraal en uniform systeem voor het aanmaken, beheren en uitoefenen van volmachten, draagt bij aan digitale inclusie doordat het toelaat dat personen die niet zelfstandig of niet rechtstreeks met overheidsdiensten kunnen of wensen te interageren, deze interacties rechtsgeldig kunnen laten verrichten door een vertegenwoordiger. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan uiteenlopende maatschappelijke noden, waaronder ondersteuning van kwetsbare burgers en administratieve ontzorging.

Daarnaast sluit het Vlaams Mandatensysteem aan bij bestaande doelstellingen inzake gebruiksvriendelijkheid en het belang van laagdrempelige en begrijpelijke digitale processen. Het Vlaams Mandatensysteem ondersteunt deze doelstellingen door te voorzien in een uniforme, transparante en eenvoudige manier om volmachten aan te maken, te beheren en uit te oefenen binnen de digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid.

Het decreet beoogt ook een vereenvoudiging van het bestaande volmachtenlandschap. In plaats van een veelheid aan puntoplossingen voorziet het Vlaams Mandatensysteem in één centrale bron en één uniforme procesflow voor het aanmaken, beheren en beëindigen van volmachten binnen de Vlaamse overheid. Deze centralisatie bevordert de rechtszekerheid, de transparantie en de controle van volmachten over entiteiten en beleidsdomeinen heen.

Voorts biedt het Vlaams Mandatensysteem een antwoord op concrete noden vanuit het ondernemingsleven, in het bijzonder van kleine en middelgrote ondernemingen. Het systeem maakt het mogelijk om op een gestandaardiseerde en veilige manier volmachten te verlenen aan professionele dienstverleners, zoals boekhoud-, accountants- en advocatenkantoren, voor de afhandeling van administratieve verplichtingen tegenover de Vlaamse overheid.

Ten slotte draagt het Vlaams Mandatensysteem wezenlijk bij aan de versterking van de digitale veiligheid. Het systeem is opgezet conform geldende industriestandaarden en sluit aan bij relevante Europese en nationale kaders inzake cyberveiligheid, waaronder de principes van Cyber Fundamentals en de NIS2-richtlijn. Mandaten binnen het Vlaams Mandatensysteem kunnen uitsluitend worden uitgeoefend na sterke authenticatie via de daartoe voorziene authenticatiemiddelen. Door de centralisatie van het volmachtenbeheer in één systeem voor de gehele Vlaamse overheid wordt bovendien een sterker en consistenter lifecycle- management mogelijk, wat de veiligheid, controleerbaarheid en naleving van regelgeving ten goede komt.

<u>Het Vlaams Kenmerkenregister</u>

10. De nieuwe afdeling II van Hoofdstuk IV van het e-govdecreet bevat de basisprincipes omtrent de het beheer en de werking van het Vlaams Kenmerkenregister (‘VKR’). Dit register, dat wordt opgericht bij de entiteit bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties (in de praktijk het Intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen), heeft een drievoudige doelstelling:

- het registreren van kenmerken in een gegevensbron voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties;
- de interacties tussen instanties en medewerkers van instanties vereenvoudigen en optimaliseren;
- te functioneren als gegevensbron voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties.

Om deze doelen te kunnen bereiken, kunnen in het VKR persoonsgegevens verwerkt worden van medewerkers van instanties. Afdeling II, Hoofdstuk IV van het e-govdecreet legt voor deze verwerking alle essentiële elementen vast, en bepaalt (naast bovenstaande doeleinden) de betrokkenen wiens gegevens in het

VKR worden opgenomen, de categorieën van gegevens die verwerkt worden, hoe de gegevens in het VKR worden opgenomen, op welke manier ze worden ter beschikking gesteld, en hoe lang ze bewaard worden.

11. In de praktijk vormt het Vlaams Kenmerkenregister een onderdeel van het Vlaamse systeem voor Gebruikersbeheer (ook gekend als 'IDM'). Het is via dit Gebruikersbeheer dat de gegevens in het VKR kunnen worden beheerd en gewijzigd, en het is ook via dit Gebruikersbeheer dat de gegevens worden doorgegeven aan digitale toepassingen voor het eigenlijke toegangsbeheer door instanties. Het Vlaams Kenmerkenregister is een centrale bouwsteen van het gebruikers- en toegangsbeheer, door de nodige informatie op te slaan over de kenmerken van medewerkers van de instanties. Het is aan deze kenmerken dat dan bepaalde toegangsrechten gekoppeld kunnen worden, en die geverifieerd worden alvorens toegang tot bepaalde bedrijfsmiddelen te verschaffen.

Belangrijk daarbij is dat voorliggend ontwerp van decreet uitsluitend de juridische basis vormt voor het coördineren, beheren, aanmaken, in stand houden, en ter beschikking stellen van dit VKR als centrale gegevensbron, waarvoor het agentschap Digitaal Vlaanderen als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid wordt. Voor het eigenlijke proces van gebruikers- en toegangsbeheer zijn het de instanties, ten behoeve waarvan dit gebruikers- en toegangsbeheer wordt uitgevoerd, die zélf die optreden als verwerkingsverantwoordelijke.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact

12. De invoering van het Vlaams Mandatensysteem heeft een aanzienlijke en positieve maatschappelijke impact. Het hoofddoel is het verlagen van de drempels tot overheidsdienstverlening voor alle doelgroepen: burgers, ondernemingen en andere organisaties. Doelgroepen die minder digitaal vaardig zijn kunnen via het Vlaams Mandatensysteem toch gebruik maken van bepaalde dienstverleningen. De decretale wijziging zal leiden tot meer juridische duidelijkheid rond het verlenen van volmachten voor dienstverlening van de Vlaamse overheid, aangezien er één oplossing wordt uitgewerkt voor de gehele Vlaamse overheid. De introductie van een decretale basis voor het Vlaams Kenmerkenregister zorgt daarnaast voor een heldere rechtsgrond die de werking ervan als een centrale schakel in het Vlaamse gebruikers- en toegangsbeheer ondersteunt.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen JoKER gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op kinderen- en jongeren.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op mensen die in armoede leven.

Implementatie

13. Dit ontwerp van decreet vereist geen bijkomende uitvoeringshandelingen en treedt in werking op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

14. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2026/071 van 8 september 2026, bezorgd op 11 september 2026.

De VTC is van oordeel dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat een aantal elementen bijkomend worden geïmplementeerd, of verduidelijkt.

In randnummer 19 van het advies stelt de VTC vast dat voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het Vlaams mandatensysteem niet wordt aangegeven op grond van welke rechtvaardigingsgrond van de AVG de verwerking zal plaatsvinden. De VTC stelt daarbij voor om dit, net zoals voor het Vlaams kenmerkenregister, aan te geven bij de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting.

- Net zoals voor wat betreft het Vlaams kenmerkenregister is de verwerking van persoonsgegevens in het Vlaams mandatensysteem noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, en vindt deze haar rechtvaardigingsgrond in artikel 6, lid 3, e), van de AVG. Dit zal voor de volledigheid verduidelijkt worden in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 6.

Wat betreft het Vlaams kenmerkenregister stelt de VTC in randnummer 27 van het advies dat het agentschap Digitaal Vlaanderen niet kan optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor wat betreft de rapporterings- en onderzoeksdoeleinden van het register, maar dat als een dergelijk onderzoek of dergelijke rapportering moet gebeuren de daarvoor bevoegde dienst de gegevens zal moeten opvragen bij het agentschap Digitaal Vlaanderen (als beheerder van de gegevensbron).

- Het voorontwerp van decreet voorziet reeds in dergelijke opdeling van verwerkingsverantwoordelijkheid. Digitaal Vlaanderen treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het coördineren, beheren, aanmaken, in stand houden, en ter beschikking stellen van het Vlaams kenmerkenregister als centrale bron. Voor de verwerkingen die plaatshebben in het kader van het eigenlijke gebruik van deze bron voor de doeleinden, vermeld in het in te voegen artikel 14/1, zijn het de instanties zélf die optreden als verwerkingsverantwoordelijke (vb. voor de eigenlijke toegangscontrole, of het voeren van het eigenlijke onderzoek). Dit zal verder worden verduidelijkt in de memorie van toelichting.
- Daarbij moet evenwel opgemerkt worden dat het niet uitgesloten is dat ook Digitaal Vlaanderen zélf kwalificeert als afnemende instantie voor onderzoek of rapportering. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer zij een onderzoek wenst uit te voeren naar de verhouding tussen interne en externe medewerkers binnen haar agentschap. In dat geval gelden dezelfde voorwaarden als wanneer een andere instantie toegang zou vragen tot deze gegevens.

In randnummer 37 van het advies stelt de VTC dat het niet duidelijk is of er al dan niet sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid als een betrokkene werkt bij verschillende instanties.

- In principe is iedere instantie verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die deze verwerkt. Dit geldt zowel voor het aanleveren van de gegevens als voor het gebruik van de gegevens uit het register zelf. Indien één betrokkene werkzaam is bij verschillende instanties, zijn deze instanties - ieder voor wat de eigen verwerking betreft – verwerkingsverantwoordelijke. Er is daarbij geen sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. Dit zal in de memorie van toelichting worden verduidelijkt.

In randnummer 48 van het advies stelt de VTC dat deze geen noodzaak ziet voor de verwerking van de geboortedatum in het Vlaams kenmerkenregister, en vraagt deze om dit te verwijderen.

- In de praktijk wordt de geboortedatum gebruikt om medewerkers met eenzelfde naam en voornaam op een eenvoudige manier van elkaar te onderscheiden. Zo kan een lokale beheerder verzekeren dat deze de juiste rechten toekent aan de juiste persoon, zonder dat deze daarbij meer gevoelige gegevens (vb. rijksregisternummer) moet verwerken. Bovendien is de geboortedatum ook een relevant gegeven in het kader van onderzoeks- of rapporteringsdoeleinden.

De VTC merkt daarnaast, in randnummer 49, op dat de memorie van toelichting geen verantwoording vermeldt voor wat betreft de gegevens die verwerkt worden in het kader van de rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties. De VTC stelt daarbij dat ze daardoor niet kan nagaan of deze categorieën personen en persoonsgegevens hiertoe voldoen aan het principe van minimale gegevensverwerking.

- In dat verband moet opgemerkt worden dat de exacte draagwijdte van de verwerkte gegevens afhankelijk zal zijn van de aard van het onderzoek of de rapportering. Een instantie die bepaalde gegevens uit het Vlaams kenmerkenregister wenst te gebruiken om aan onderzoek of rapportering te doen, zal daarbij steeds moeten kunnen verantwoorden waarom de opgevraagde persoonsgegevens noodzakelijk zijn, en op welke manier het principe van minimale gegevensverwerking wordt gerespecteerd. Dit wordt ook reeds verduidelijkt in de memorie van toelichting, op pagina 8, waar expliciet wordt gesteld dat bij het gebruik van deze gegevens voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties de regels over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens worden nageleefd.

In het advies (randnummer 59 en volgende) merkt de VTC op dat voor bepaalde situaties de protocolverplichting uit artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer wordt uitgesloten. De VTC vraagt daarbij om in de memorie van toelichting expliciet te motiveren waarom dit het geval is. Daarnaast stelt ze, in randnummer 64, dat wat betreft het gebruik van het Vlaams kenmerkenregister voor de doeleinden van rapportering en onderzoek, het aangewezen is dat de protocolplicht wel behouden blijft.

- De afwijking van de protocolverplichting vloeit voort uit het feit dat voor deze mededeling van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol moeten worden opgenomen (zoals vermeld in artikel 8, §1, tweede lid) werden opgenomen in het voorontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit, en de nodige transparantie, reeds gerealiseerd via het voorontwerp van decreet zelf. Dit zal verder verduidelijkt worden in de memorie van toelichting.
- Specifiek wat betreft het gebruik van het Vlaams kenmerkenregister voor de doeleinden van rapportering en onderzoek kan worden opgemerkt dat het ontworpen artikel 14/3 de protocolverplichting enkel uitsluit voor wat betreft het ontsluiten van de gegevens met het oog op het faciliteren van een systeem voor het gebruikers- en toegangsbeheer van instanties van instanties. Bijgevolg blijft deze dus wel gelden voor de overige doeleinden van het Vlaams kenmerkenregister.

Tot slot beveelt de VTC in randnummer 79 aan om het voorontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen, zoals bedoeld in artikel 12 AVG, op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens.

- Artikel 12 van de AVG dat bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt, is rechtstreeks van toepassing op eenieder die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke. Bijgevolg is het niet noodzakelijk om deze verplichting te herhalen in het voorontwerp. Dat zou bovendien in strijd zijn met de omzendbrief VR 2019/4 Wetgevingstechniek die stelt dat in het dispositief van een regelgevende tekst geen bepalingen mogen voorkomen die andere bepalingen herhalen, zoals bepalingen die alleen een hogere norm in herinnering brengen. In ieder geval zullen de nodige transparantiemaatregelen genomen worden opdat de betrokkenen afdoende geïnformeerd zijn.

De geformuleerde opmerkingen van voormelde advies geven aldus geen aanleiding tot wijzigingen aan het voorliggende voorontwerp van decreet.

Advies Raad van State

15. De Raad van State gaf advies nr. 80.135/3 van 3 november 2026, bezorgd op 3 november 2026.

In randnummer 3.1. tot 3.2. merkt de Raad van State, net als de VTC, op dat voor bepaalde mededelingen van persoonsgegevens de protocolverplichting uit artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer wordt uitgesloten. Ze stelt daarbij dat het feit dat in de gevallen bedoeld in de ontworpen artikel 13/3, § 2, achtste lid, en § 4, derde lid, 13/4, tweede lid, 13/5, zevende lid, 14/2, § 3, en 14/3, derde lid, van het decreet van 18 juli 2008 niet langer in een protocol wordt voorzien, er niet toe mag leiden dat de naleving van de algemene verordening gegevensbescherming niet langer is gewaarborgd.

- De verplichtingen van de algemene verordening gegevensbescherming blijven onverminderd van toepassing op de instanties die persoonsgegevens verwerken en uitwisselen in het kader van de werking van het Vlaams mandatensysteem en -Kenmerkenregister. Het voorliggende voorontwerp van decreet doet daaraan op geen enkele manier afbreuk.

In randnummer 4 merkt de Raad van State op dat het ook voor wat betreft de contactgegevens, vermeld in artikel 13/2, §1, vierde lid, van het decreet van 18 juli 2008, aanbevolen is om de oorsprong van deze gegevens te regelen.

- Artikel 13/2, §1, vierde lid bepaalt dat de entiteit de contactgegevens van de volmachtgever en de volmachthouder kan verwerken om met hen te communiceren over de volmachten die tot stand worden gebracht in het Vlaams mandatensysteem. Deze contactgegevens (waaronder bijvoorbeeld domicilieadres, maar ook e-mailadres of e-box gegevens) zijn echter niet afkomstig uit één gecentraliseerde bron, maar kunnen uit verschillende bronnen worden opgehaald (bijvoorbeeld de gegevensbron met de contactgegevens van de burgers, vermeld in artikel 6 van het e-govdecreet, het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van het e-govdecreet, de Kruispuntbank van Ondernemingen, of bij de dienstverlenende instantie zelf).
- Gelet daarop is het niet aangewezen, of mogelijk, om reeds in het voorontwerp de oorsprong van deze gegevens vast te leggen.

In randnummer 5 stelt de Raad van State dat – gelet op het feit dat deze geen zelfstandige toegang krijgen tot het Vlaams Mandatensysteem, en dat zij enkel handelen in naam en opdracht van de instanties waaraan de gegevens ter beschikking gesteld worden – de verwerkers van deze instanties niet vermeld dienen te worden bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 8 als partij waaraan de gegevens 'ter beschikking gesteld worden'.

- Hoewel de verwerkers weldegelijk kwalificeren als 'ontvanger' van de persoonsgegevens, in de zin van artikel 4, 9) van de algemene verordening gegevensbescherming, wekt de huidige formulering mogelijk de indruk dat zij de gegevens op zelfstandige basis mogen gebruiken.
- Om elke verwarring hieromtrent te vermijden wordt de artikelsgewijze bespreking bij artikel 8 aangepast, en wordt daarbij niet langer expliciet verwezen naar de verwerkers van de betrokken instanties.

Tot slot merkt de Raad van State in randnummer 6 op dat voor de gegevens vermeld in het ontworpen artikels 13/2, §2, vierde lid, en 13/3, §2, vijfde lid nog geen maximale bewaartermijn werd bepaald.

- Wat betreft de contactgegevens, vermeld in artikel 13/2, §2, vierde lid moet opgemerkt worden dat niet in het Vlaams mandatensysteem worden bewaard of opgeslagen. Dit wordt nu in het betrokken lid geëxpliciteerd door te bepalen dat deze contactgegevens niet langer bewaard worden dan noodzakelijk om over de volmacht te communiceren.
- Wat betreft de gegevens, vermeld in artikel 13/3, §2, vijfde lid (contact- en adresgegevens, en hoofdverblijfplaats van de volmachtgever en volmachthouder) moet worden opgemerkt dat ook deze gegevens als zodanig niet in het Vlaams mandatensysteem zullen worden opgenomen. Deze gegevens worden evenwel verwerkt in het kader van de totstandkoming van volmachten. Het is daarom van belang dat ze kunnen

worden bewaard, onder meer als onderdeel van de papieren aanvraag, met het oog op de beslechting van eventuele latere betwistingen. Gelet daarop werd een afzonderlijke bewaartermijn bepaalt voor zowel het aanvraagformulier, als de gegevens vermeld in artikel 13/3, §2, vijfde lid, een afzonderlijke bewaartermijn bepaalt in artikel 13/6, tweede lid.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

16. Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap aangezien het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, dat via voorliggend decreet worden gewijzigd, ook zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden betreft. Bovendien zullen het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister aangewend worden voor aangelegenheden die zowel kaderen binnen de gewestelijke bevoegdheid als binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

Het hoofdstuk IV, dat opgeheven werd door het decreet van 7 december 2018, wordt opnieuw opgenomen voor de regeling van het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister.

Artikel 3

De decretale regeling van het Vlaams Mandatensysteem wordt opgenomen in een nieuwe afdeling I, van het opnieuw opgenomen hoofdstuk IV.

Artikel 4

Artikel 13 voert de definities voor afdeling I van hoofdstuk VI van het e-govdecreet van 18 juli 2008 in. Het artikel bestaat uit 3 punten, met elk een definitie.

Punt 1° voert een definitie voor volmacht in. Onder het begrip volmacht wordt verstaan "het recht van een volmachthouder om in naam en voor rekening van een volmachtgever producten of diensten, die aangeboden worden door een instantie, aan te vragen of te beheren". Het betreft een toepassing van de lastgevingsovereenkomst, zoals geregeld in artikel 1984 tot en met 2010 van het Oud Burgerlijk Wetboek, voor de diensten die aangeboden worden door een instantie, zoals gedefinieerd in artikel 2, 10° van het e-govdecreet. In het Vlaams Mandatensysteem wordt enkel vertegenwoordiging gebaseerd op toestemming geconcipieerd.

Punt 2° voert een definitie voor volmachtgever in. Onder het begrip volmachtgever wordt verstaan "natuurlijke personen en rechtspersonen, met inbegrip van instanties en externe overheden die een volmacht verlenen". Dit begrip wordt ruim gedefinieerd, aangezien het Vlaams Mandatensysteem verschillende soorten volmachten mogelijk maakt. Een burger kan aan een andere burger een volmacht verlenen, maar ook rechtspersonen kunnen een volmacht ontvangen van een burger. Rechtspersonen kunnen ook aan elkaar volmachten verlenen, maar ook aan burgers. Instanties en externe overheden, zoals gedefinieerd in artikel 2, 10° en 11° van het e-govdecreet, zijn expliciet opgenomen in de definitie van volmachtgever. Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn ontvangen regelmatig volmachten om cliënteel te kunnen vertegenwoordigen, bijvoorbeeld in het kader van budgetbeheer of bij cliënteel dat zelf niet over de nodige vaardigheden beschikt om zich digitaal te regelen.

Punt 3° voert een definitie voor volmachthouder in. Onder het begrip volmachthouder wordt verstaan "natuurlijke personen en rechtspersonen, met inbegrip van instanties en externe overheden die een volmacht ontvangen." Deze definitie neemt de bewoording van punt 2° over, zij het voor de ontvangers van een volmacht. De redenering achter deze definitie is dus hetzelfde.

Artikel 5

Artikel 13/1 bepaalt dat het Vlaams Mandatensysteem wordt opgericht door het agentschap Digitaal Vlaanderen dat er verwerkingsverantwoordelijke van is, als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Agentschap Digitaal Vlaanderen wordt aangeduid als beheerder van het Vlaams Mandatensysteem en is bijgevolg verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in kwestie. Het Vlaams Mandatensysteem wordt opgericht om de totstandkoming, de registratie, het beheer, de uitoefening en de verificatie van volmachten mogelijk te maken. Het systeem voorziet dus in een volledige gebruikservaring voor het verlenen, beheren en uitoefenen van volmachten.

Artikel 6

Artikel 13/2 bouwt verder op artikel 13/1 en bestaat uit twee paragrafen.

Het eerste lid van de eerste paragraaf omschrijft de doeleinden van de verwerking nader. Elk van de doeleinden die hier worden opgesomd maken een onderscheiden verwerkingsactiviteit uit die is gebaseerd op een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 3, e), van de AVG.

Het eerste doel, opgenomen in punt 1°, houdt in dat het Vlaams Mandatensysteem, samen met het hoofdloket, het sluiten van de volmacht tussen de volmachtgever en de volmachthouder faciliteert. Het sluiten van de van de volmacht verloopt samen met een van de hoofdloketten, tenzij er gebruik wordt gemaakt van een papieren aanvraag. De volmacht tussen de partijen komt tot stand na ondertekening, volgens de principes van titel XIII van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Het tweede doel, opgenomen in punt 2°, houdt in dat het Vlaams Mandatensysteem de volmachten, die gesloten worden door de volmachtgever en de volmachthouder, registreert met het oog op het faciliteren van een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties. Zowel de volmachten die digitaal, als schriftelijk tot stand zijn gekomen worden in het Vlaams Mandatensysteem geregistreerd. Het betreft een logisch vervolg van het eerste doel. Het Vlaams Mandatensysteem behelst een gegevensbron waarin de volmachten te raadplegen en te verifiëren zijn door instanties. Dit maakt het mogelijk om het Vlaams Mandatensysteem te gebruiken voor de dienstverlening van de Vlaamse overheid. Enerzijds wordt het zo mogelijk om in het kader van het digitale toegangs- en gebruikersbeheer te verifiëren of er een geldige volmacht aanwezig is wanneer de betrokkene zich aanmeldt. Anderzijds behouden instanties via het Vlaams Mandatensysteem een overzicht van de mandaten die zijn toegekend in het kader van de dienstverlening die zij aanbieden. Dit laatste kan bijvoorbeeld nuttig zijn in het kader van dossierbeheer of een helpdeskfunctie.

Het derde en laatste doel, opgenomen in punt 3°, houdt in dat het Vlaams Mandatensysteem communiceert over de volmachten aanwezig in het Vlaams Mandatensysteem. Het betreft communicatie naar de volmachthouder, en de volmachtgever, over de aanmaak en inwerkingtreding van de volmacht, de inhoud van de volmacht, wijzigingen aan de volmacht en de beëindiging van de volmacht. De communicatie verloopt op de wijze die de volmachtgever en de volmachthouder kiezen, die ondersteund wordt door Digitaal Vlaanderen. Het Vlaams Mandatensysteem communiceert ook over de aanmaak en inwerkingtreding van de volmacht, de inhoud van de volmacht, de wijzigingen van de volmacht en de beëindiging van de volmacht naar de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt.

Het tweede lid van de eerste paragraaf van artikel 13/2 bepaalt welke persoonsgegevens van de volmachtgever en de volmachthouder kunnen verwerkt worden. Tien categorieën van persoonsgegevens kunnen worden verwerkt:
1° inhoud en de modaliteiten van de volmacht: het betreft onder meer de dienstverlening waarvoor de volmacht geldig is, de start- en einddatum van de volmacht en de informatie over de manier waarop de volmacht tot stand is gekomen.
2° het identificatienummer van het Rijksregister: noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de volmachtgever of de volmachthouder. Enkel het identificatienummer van het Rijksregister garandeert een correcte koppeling van de volmacht aan de juiste persoon. Het risico op verkeerde koppeling van personen met dezelfde naam wordt zo gemitigeerd.
3° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid indien de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen: noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de volmachtgever of de volmachthouder. Enkel het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid garandeert een correcte koppeling van de volmacht aan de juiste persoon. Het risico op verkeerde koppeling van personen met dezelfde naam wordt zo gemitigeerd.
4° voornamen, achternaam, datum van overlijden: identificatiegegevens zijn noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de volmachtgever of de volmachthouder en de datum van overlijden is vereist voor automatische stopzetting van de volmacht.

5° namen en benamingen en status van de rechtspersoon: identificatiegegevens zijn noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de rechtspersoon als volmachtgever en volmachthouder en status van de rechtspersoon (actief of stopgezet) is vereist voor automatische stopzetting van de volmacht.
6° KBO-nummer: noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de rechtspersoon als volmachtgever en volmachthouder. Enkel het KBO-nummer garandeert een correcte koppeling van de volmacht aan de juiste rechtspersoon. Het risico op verkeerde koppeling voor rechtspersonen met dezelfde naam wordt zo gemitigeerd.
7° de unieke verenigingscode: noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de vereniging die niet opgenomen is in de KBO als volmachtgever en volmachthouder. Enkel de unieke verenigingscode garandeert een correcte koppeling van de volmacht aan de juiste vereniging, bij gebrek aan KBO-nummer. Het risico op verkeerde koppeling voor verenigingen met dezelfde naam wordt zo gemitigeerd. Voor verenigingen die ingeschreven zijn in de KBO wordt het KBO-nummer gebruikt voor de unieke identificatie.
8° de OVO-code: noodzakelijk voor de unieke identificatie en registratie van de entiteiten van de Vlaamse overheid als volmachtgever en volmachthouder. Enkel de OVO-code garandeert een correcte koppeling van de volmacht aan de juiste entiteit. Het risico op verkeerde koppeling voor entiteiten met dezelfde naam wordt zo gemitigeerd.
9° e-mailadres: het e-mailadres wordt verwerkt om het verlenen van een volmacht tussen twee rechtspersonen mogelijk te maken. Immers, een natuurlijke persoon, bijvoorbeeld een werknemer, zal de volmacht in de praktijk uitoefenen voor de rechtspersoon. Om de volmacht van de rechtspersoon te kunnen koppelen aan deze natuurlijke persoon, is het e-mailadres van deze natuurlijke persoon noodzakelijk. Deze natuurlijke persoon zal een e-mail ontvangen met een uitnodiging voor de volmacht (tussen de twee rechtspersonen) om deze volmacht te kunnen activeren.
10° in geval van een papieren aanvraag: de gegevens, vermeld in artikel 6, §2, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten: het betreft al de gegevens die visueel zichtbaar zijn op een identiteitskaart of de vreemdelingenkaart. Een kopie van de identiteitskaart of de vreemdelingenkaart is vereist voor identificatie van de personen indien er geen sterke authenticatie mogelijk is. Voor de toepassing van dit decreet wordt onder papieren aanvraag verstaan: de verwerking van documenten op fysieke drager, alsook de verwerking van digitale reproducties van dergelijke documenten (zoals PDF-bestanden), voor zover deze reproducties voldoen aan de vereisten inzake authenticiteit, integriteit en bewaartermijnen zoals bepaald in de archiefwet en uitvoeringsbesluiten.
11° andere unieke identificatoren: om in het Vlaams mandatensyteem een volmacht toe te kennen is het noodzakelijk om de partijen uniek te identificeren. Wanneer in de toekomst bepaalde categorieën van volmachtgevers of volmachthouders geen van bovenstaande unieke identificatoren bezitten, zal er gebruik gemaakt worden van een andere unieke identificator. Bijvoorbeeld het instellingsnummer van onderwijsinstellingen kan gebruikt worden ter unieke identificatie van een onderwijsinstelling, als deze onder het toepassingsgebied van het Vlaams Mandatensysteem zouden worden opgenomen.

Het derde lid van de eerste paragraaf van artikel 13/2 verduidelijkt dat het identificatienummer van het Rijksregister of van de Kruispuntbank Sociale

Zekerheid gebruikt wordt om de volmachtgever en de volmachthouder uniek te identificeren.

Het vierde lid van de eerste paragraaf van artikel 13/2 bepaalt dat Digitaal Vlaanderen de contactgegevens van de volmachtgever en de volmachthouder kan verwerken om het doel, vermeld in artikel 13/2, §1, 3°, te realiseren. Dit doel betreft het communiceren over de volmachten. De contactgegevens worden gebruikt om de volmachtgever en de volmachthouder communicatie te kunnen versturen over de aanmaak, het beheer, het gebruik en de stopzetting van een volmacht. De contactgegevens worden daarbij niet langer bewaard dan noodzakelijk om over de volmacht te communiceren.

De tweede paragraaf van artikel 13/2 bepaalt hoe de gegevens aan het Vlaams Mandatensysteem worden verstrekt. Per type van gegeven wordt de bron bepaald. Er wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van verbindingen met reeds bestaande bronnen, zoals de hoofdlokketten, het Rijksregister en de Kruispuntbanken, in lijn met het 'Only Once'-principe.

Het eerste lid van de tweede paragraaf bepaalt dat de inhoud en de modaliteiten van de volmacht, het identificatienummer van het Rijksregister, het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het KBO-nummer, de unieke verenigingscode, de OVO-code, het e-mailadres, in geval van een papieren aanvraag, de gegevens op de identiteitskaart of de vreemdelingenkaart en de andere unieke identificatoren verstrekt worden bij het sluiten van de volmacht conform artikel 13/3. Het betreft gegevens die niet afkomstig zijn van een andere authentieke bron.

Het tweede lid van de tweede paragraaf bepaalt dat de identificatiegegevens en de datum voor overlijden door het Rijksregister of door de Kruispuntbankregister, voor burgers die niet in het Rijksregister zijn opgenomen. Door gebruik te maken van authentieke bronnen, worden foutieve koppelingen door het Vlaams Mandatensysteem tot een minimum gereduceerd.

In het derde lid van de tweede paragraaf wordt er bepaald dat de gegevens over de rechtspersonen worden verstrekt door de Kruispuntbank van Ondernemingen. Ook hier wordt er gebruik gemaakt van een authentieke bron om fouten te voorkomen.

Het vierde lid van de tweede paragraaf bepaalt dat de verenigingscode verstrekt wordt door het verenigingsregister.

In het vijfde lid van de tweede paragraaf wordt er bepaald dat de OVO-code verstrekt wordt door het organisatieregister. Er wordt hiervoor verwezen naar artikel 7/7 van het e-govdecreet dat het organisatieregister opricht. Dat artikel is ingevoegd bij het decreet van [xx xxxx 2026] tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft het verenigings- en organisatieregister. Het organisatieregister is een gegevensbron met de gegevens van organisaties die zijn aangevuld met formele hoedanigheden en professionele contactgegevens van medewerkers van die organisaties. In het organisatieregister wordt er ook een unieke OVO-code

toegewezen aan een organisatie, die het mogelijk maakt om een organisatie uniek te identificeren.

Artikel 7

Artikel 13/3 beschrijft de verschillende wijzen waarop een volmacht tot stand gebracht kan worden en vervolgens geregistreerd kan worden in het Vlaams Mandatensysteem.

De eerste paragraaf van artikel 13/3 beschrijft de elektronische totstandkoming van de volmacht. De volmacht wordt tot stand gebracht via een van de hoofdloketten. Dit gebeurt, hetzij op vraag van de volmachtgever, na aanvaarding door de volmachthouder, hetzij op vraag van de volmachthouder, na aanvaarding door de volmachtgever. Zo genieten de partijen maximale flexibiliteit voor het tot stand brengen van de volmacht. De elektronische totstandkoming is de meest voorkomende en gebruiksvriendelijke manier om volmachten te creëren. De partijen kunnen immers volledig zelfstandig een volmacht creëren en de partijen worden sterk geauthenticeerd.

De tweede paragraaf van artikel 13/3 voorziet in een papieren aanvraag voor volmachten als een bijkomend alternatief op de elektronische totstandkoming. Deze manier is in de eerste plaats bedoeld voor personen die minder digitaal vaardig zijn of geen gebruik maken van een van de hoofdloketten.

Het eerste lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 specifieert dat de papieren aanvraag nooit alleen aangeboden zal worden, maar dat het steeds de elektronische totstandkoming aanvult. De mogelijkheid voor een papieren aanvraag zal enkel ingevoerd worden indien de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, dit toelaat, in samenspraak met Digitaal Vlaanderen. Indien er wordt voorzien in een papieren aanvraag, zal de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, een aanvraagformulier opstellen, waar de volmachtgever en volmachthouder de benodigde informatie invullen voor het aanvragen van een volmacht. Een papieren aanvraag bevat steeds een kopie van de identiteitskaart of de vreemdelingenkaart, aangezien er geen gebruik kan worden gemaakt van sterke authenticatie via briefwisseling. Een kopie van het identiteitsbewijs is dan de enige manier om de identiteit van de aanvragers te kunnen verifiëren. Een papieren aanvraag is enkel mogelijk voor volmachten die verleend worden door een natuurlijke persoon aan een andere natuurlijke persoon.

Het tweede, het derde en het vierde lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 verduidelijken, dat de papieren aanvraag via de post of via elektronische weg, zoals bedoeld in artikel II.22 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 verloopt. De volmachtgever verstuurt de papieren aanvraag naar de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt. Indien de volmachtgever en de volmachthouder voldoen aan de voorwaarden, wordt een volmacht aangemaakt en geregistreerd in het Vlaams Mandatensysteem na verwerking van de papieren aanvraag.

Het vijfde lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 voorziet in de mogelijkheid voor de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht

aangevraagd wordt om, naast de gegevens die noodzakelijk zijn voor het aanmaken en registreren van de volmacht, zoals opgesomd in artikel 13/2, §1, eerste lid, ook de contact- en adresgegevens en de hoofdverblijfplaats van de volmachtgever en de volmachthouder te verwerken voor het verwerken van de papieren aanvraag. Het betreft de adresgegevens en het e-mailadres van de partijen. Deze contactgegevens worden niet verwerkt door het Vlaams Mandatensysteem, maar de verwerking is wel noodzakelijk voor de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt om de papieren aanvraag correct te kunnen verwerken en met de partijen schriftelijk of elektronisch te kunnen communiceren over de volmacht.

Het zesde lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 verduidelijkt dat de gegevens vermeld in het vijfde lid, 2°, namelijk de hoofdverblijfplaats van de volmachtgever en de volmachthouder, afkomstig zijn van het Rijksregister of de Kruispuntbankregisters als authentieke bron.

Het zevende lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 bepaalt dat de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking van de persoonsgegevens die gepaard gaat met het aanvragen van een volmacht via een papieren aanvraag. Voor de registratie van deze volmacht in het Vlaams Mandatensysteem blijft Digitaal Vlaanderen verwerkingsverantwoordelijke.

Het achtste lid van de tweede paragraaf van artikel 13/3 sluit de protocolplicht van artikel 8 van het e-govdecreet uit voor het meedelen aan Digitaal Vlaanderen ter registratie van de volmacht in het Vlaams Mandatensysteem van de persoonsgegevens die door de instantie, die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, verwerkt werden voor de papieren aanvraag van de volmacht. Artikel 8 van het e-govdecreet van 18 juli 2008 voorziet dat elke elektronische mededeling van persoonsgegevens op basis van artikel 6, lid 1, c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming, door een instantie naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie een protocol vereist. Deze verplichting werd oorspronkelijk ingeschreven om te verzekeren dat de uitwisseling AVG-conform verloopt en dat er steeds voldoende transparantie bestaat over de persoonsgegevens die tussen instanties worden uitgewisseld. De afwijking van de protocolverplichting via de vermelde artikelen vloeit voort uit het feit dat voor deze specifieke mededelingen van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol worden opgenomen reeds werden opgenomen in het voorliggende ontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit en de nodige transparantie reeds gerealiseerd via het ontwerp van decreet zelf.

De derde paragraaf van artikel 13/3 beschrijft de noodzakelijke vervolgstap nadat de volmacht tot stand is gebracht, namelijk de registratie van de volmacht en de bijhorende persoonsgegevens in het Vlaams Mandatensysteem.

De vierde paragraaf van artikel 13/3 voorziet in de mogelijkheid om ook mandaatgegevens die al decentraal bijgehouden worden door andere instanties, in het Vlaams Mandatensysteem te registreren. Zo kan het zijn dat instanties reeds beschikken over een digitaal overzicht van vertegenwoordigingsrelaties (bijvoorbeeld in het kader van eigen dossier opvolgingssystemen). Naar analogie

met het verenigingsregister en het organisatieregister wordt ook hier waar mogelijk ingetekend op deze bestaande gegevensbronnen. Om deze bestaande gegevensbronnen maximaal te laten renderen, en om bestaande gegevens zoveel mogelijk te hergebruiken, voorziet paragraaf 4 dat deze gegevens op vraag van Digitaal Vlaanderen binnen het Vlaams Mandatensysteem worden opgenomen. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het Vlaams Mandatensysteem en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die reeds in hun systemen aanwezig zijn, op accurate wijze door Digitaal Vlaanderen in het Vlaams Mandatensysteem kunnen worden geregistreerd. Daarbij is het aan deze instanties - als beheerder van hun eigen gegevensbron - om de nodige maatregelen te nemen die de kwaliteit van de daarin opgenomen gegevens zoveel als mogelijk waarborgt. Digitaal Vlaanderen en instanties gaan met elkaar in overleg om te bepalen op welke manier processen of systemen geïntegreerd kunnen worden.

Het laatste lid van paragraaf 4 van artikel 13/3 verduidelijkt dat de instantie die al over een bestaande gegevensbron met gegevens over volmachten beschikt en Digitaal Vlaanderen, elk afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn voor de verwerking van de persoonsgegevens die onder hun eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt. Het laatste lid van paragraaf 4 van artikel 13/3 sluit de protocolplicht van artikel 8 van het e-govdecreet uit voor het meedelen door de instanties van de persoonsgegevens over volmachten in hun eigen databanken aan Digitaal Vlaanderen, ter registratie van die gegevens in het Vlaams Mandatensysteem.

De vijfde paragraaf van artikel 13/3 geeft de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de procedure voor het tot stand brengen en het registreren van een volmacht nader toe te lichten.

Artikel 8

Het eerste lid van artikel 13/4 bepaalt dat Digitaal Vlaanderen de gegevens, vermeld in artikel 13/2, paragraaf 1, ter beschikking stelt aan de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, met het ook op het faciliteren van een systeem van gebruikers- en toegangsbeheer voor die instantie. De instantie en hun verwerkers kunnen de volmachten die geregistreerd zijn voor hun product of dienstverlening raadplegen en verifiëren. De instantie kan zo onder andere vragen van de volmachtgever en de volmachthouder hierover beantwoorden.

Het tweede lid van artikel 13/4 licht toe dat wanneer een instantie de gegevens uit het Vlaams Mandatensysteem voor haar gebruikers- en toegangsbeheer, of andere eigen doeleinden (bijvoorbeeld in het kader van toezicht of inspectie van het gebruik van de aangeboden dienst of product) gebruikt, deze instantie zelf verwerkingsverantwoordelijke is, als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens voor deze doeleinden.

Het laatste lid van artikel 13/4 sluit de protocolplicht van artikel 8 van het e-govdecreet uit voor het meedelen van de persoonsgegevens die verwerkt zijn voor de volmachten in het Vlaams Mandatensysteem door Digitaal Vlaanderen aan de instanties die het product of de dienst aanbieden waarvoor de volmacht

aangevraagd wordt (voor de motivering voor het uitsluiten van de protocolverplichting, zie hierboven bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 7).

Artikel 9

Artikel 13/5 wijst in het eerste lid de volmachthouder op zijn verantwoordelijkheid om steeds te handelen in overeenstemming met de verleende volmacht. Dit is een bewuste herhaling van artikel 1989 van het oud Burgerlijk Wetboek, om zo de volmachthouder bijkomend te wijzen op de verantwoordelijkheid die hij draagt en hem te sensibiliseren.

Het tweede lid van artikel 13/5 bepaalt dat het de verantwoordelijkheid is van de volmachtgever en de volmachthouder om elke wijziging aan de inhoud en aan de modaliteiten van de volmachten onmiddellijk mee te delen aan Digitaal Vlaanderen. Vervolgens wordt de aansprakelijkheid van Digitaal Vlaanderen uitgesloten voor de gevolgen en de schade die voortvloeien uit het niet tijdig meedelen van de wijziging van de gegevens kunnen voortvloeien.

Het derde lid van artikel 13/5 bepaalt dat de mededeling van de wijziging van de gegevens gebeurt via het hoofdloket waar de volmacht aangemaakt is.

Het vierde lid van artikel 13/5 bepaalt dat, wanneer de partijen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om een volmacht op papier aan te vragen, de mededeling van de wijziging van de gegevens ook kan verlopen via papier. De papieren mededeling verloopt via een formulier dat opgesteld is door de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt. Een mededeling op papier bevat steeds een kopie van de identiteitskaart of de vreemdelingenkaart, aangezien er geen gebruik kan worden gemaakt van sterke authenticatie via briefwisseling. Een kopie van het identiteitsbewijs is dan de enige manier om de identiteit van de partijen te kunnen verifiëren.

Het vijfde lid van artikel 13/5 bepaalt dat de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt de gegevens die ze heeft verkregen via de papieren mededeling, bezorgd aan Digitaal Vlaanderen zodat de wijziging op accurate wijze kan opgenomen worden in het Vlaams Mandatensysteem.

Het zesde lid van artikel 13/5 bepaalt dat de instantie die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking van de persoonsgegevens die gepaard gaat met het ontvangen van mededelingen van wijziging van de inhoud of de modaliteiten van de volmacht of de stopzetting van de volmacht via een papieren formulier. Voor de registratie van deze wijzigingen of de stopzetting van de volmacht in het Vlaams Mandatensysteem blijft Digitaal Vlaanderen verwerkingsverantwoordelijke.

Het zevende lid van de tweede paragraaf van artikel 13/5 sluit de protocolplicht van artikel 8 van het e-govdecreet uit voor het meedelen aan Digitaal Vlaanderen, ter registratie van de wijzigingen of de stopzetting van de volmacht in het Vlaams Mandatensysteem, van de persoonsgegevens die door de instantie, die het product of de dienst aanbiedt waarvoor de volmacht aangevraagd wordt, verwerkt werden, met betrekking tot de wijzigingen van de volmacht of de stopzetting ervan via een

papieren aanvraag (voor de motivering voor het uitsluiten van de protocolverplichting, zie hierboven bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 7).

Het achtste lid van artikel 13/5 bepaalt dat de volmacht van rechtswege wordt stopgezet bij het overlijden of bij de definitieve stopzetting van de activiteiten van de volmachtgever of de volmachthouder.

Artikel 10

Artikel 13/6 bepaalt vooreerst de bewaartermijn van de persoonsgegevens in het Vlaams Mandatensysteem. De bewaartermijn bedraagt tien jaar, conform artikel 2262bis van het oud Burgerlijk Wetboek dat bepaalt dat alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar. Voor bewijsredenen worden de persoonsgegevens dan ook tien jaar bewaard. Deze bewaartermijn neemt aanvang vanaf het ogenblik van de stopzetting van de volmacht of de wijziging of de verwijdering van de persoonsgegevens.

Het tweede lid voegt om dezelfde reden daaraan toe dat ook het papieren aanvraagformulier, vermeld in artikel 13/3, §2, tweede lid, en de persoonsgegevens, vermeld in artikel 13/3, §2, vijfde lid, maximaal tien jaar bewaard worden vanaf de stopzetting van de volmacht.

Artikel 11

Artikel 11 voegt aan het nieuwe hoofdstuk IV, opnieuw opgenomen bij artikel 2, een nieuwe afdeling II toe. Deze afdeling bevat de bepalingen met betrekking tot het Vlaams Kenmerkenregister.

Artikel 12

Via dit artikel wordt artikel 14 van het e-govdecreet, dat werd opgeheven bij decreet van 7 december 2018, opnieuw opgenomen. Het opnieuw op te nemen artikel voorziet in de oprichting van het Vlaams Kenmerkenregister de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties. In de praktijk is dit het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen.

Digitaal Vlaanderen zal daarbij instaan voor het coördineren van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevens in het Vlaams Kenmerkenregister. Zij wordt daarbij expliciet aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens die bij deze beheerrol komt kijken.

De rol die Digitaal Vlaanderen in dit kader opneemt is vergelijkbaar met de rol die zij opneemt voor de andere basisregisters die zij beheert, waaronder het verenigingsregister, het organisatieregister, en het gebouwen- en het adressenregister

Artikel 13

Paragraaf 1 van het in te voegen artikel 14/1 voorziet in een omschrijving van de doeleinden waarvoor het Vlaams Kenmerkenregister wordt opgericht. Elk van deze doeleinden vormt een verwerking(sactiviteit) die is gebaseerd op een taak van algemeen belang.

Deze doeleinden bestaan concreet uit:

1° Het registreren van kenmerken in een gegevensbron met het oog op het faciliteren van een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties

De primaire doelstelling van het Vlaams Kenmerkenregister is om te fungeren als een centrale gegevensbron voor instanties die een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer willen installeren. Om dit mogelijk te maken wordt in het Vlaams Kenmerkenregister informatie bijgehouden over de medewerkers die ze aanstellen. Het gaat daarbij enerzijds om identificatiegegevens, en anderzijds om de kenmerken die aan deze medewerker gekoppeld zijn (zie *infra*). Wanneer deze medewerker toegang wil krijgen tot bepaalde bedrijfsmiddelen (zowel digitale toepassingen, als fysieke toegang) of functionaliteiten, kan de betrokken instantie het VKR raadplegen om te verzekeren dat de betrokken medewerker over de nodige kenmerken, en bijhorende (toegangs)rechten beschikt. In de praktijk gebeurt de raadpleging van het Vlaams Kenmerkenregister via het Vlaamse Gebruikersbeheer (IDM).

2° De interacties tussen instanties en medewerkers van instanties vereenvoudigen en optimaliseren

Naast de primaire doelstelling omschreven onder punt 1° vormt het Vlaams Kenmerkenregister ook een interessante gegevensbron voor instanties die in interactie willen treden met hun medewerkers. Zo biedt het een actueel overzicht van alle interne én externe medewerkers die actief zijn binnen hun organisatie, en de rollen en functies die deze uitoefenen. Het gaat over basisinformatie die instanties kunnen gebruiken om de interacties tussen zichzelf en hun medewerkers te vereenvoudigen en te optimaliseren. Ook voor dit doeleinde krijgen instanties toegang tot de gegevens over hun eigen medewerkers in het Vlaams Kenmerkenregister.

3° Te functioneren als gegevensbron voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties

Tot slot, en aansluitend bij de tweede doelstelling, vormen de in het Vlaams Kenmerkenregister opgenomen gegevens een interessante informatiebron voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek. Zo kunnen op basis van het Vlaams Kenmerkenregister analyses uitgevoerd worden over personeelsbewegingen binnen de Vlaamse overheid, of de inzet van externe medewerkers. Bij het gebruik van deze gegevens voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties worden, net zoals voor de overige doelstellingen, de regels over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens nageleefd. Waar

mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens.

Paragraaf 2 van het in te voegen artikel 14/1 lijst op welke gegevens in het Vlaams Kenmerkenregister zullen worden opgenomen. Het gaat daarbij steeds om gegevens met betrekking tot medewerkers van instanties. Onder medewerkers worden alle personen verstaan die rechtstreeks of onrechtstreeks professionele taken uitvoeren voor de betrokken overheidsinstantie. Het betreft zowel statutaire ambtenaren als contractuele personeelsleden, maar ook externe medewerkers die worden aangesteld op basis van andere statuten (bijvoorbeeld personeelsleden aangesteld via Vlaanderen Connect, of tijdelijke consultancyovereenkomsten).

Een eerste type gegevens dat opgenomen wordt in het Vlaams Kenmerkenregister betreft identificatiegegevens, die toelaten om de betrokken medewerker (uniek) te identificeren: voornaam, achternaam, identificatienummer van het Rijksregister of de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (naar gelang het geval), geboortedatum en de datum van overlijden. De datum van overlijden wordt daarbij verwerkt om te verzekeren dat de toegangsrechten van de betrokken medewerker automatisch kunnen worden stopgezet bij diens overlijden, om misbruik en veiligheidsincidenten te voorkomen.

Daarnaast gaat het om de 'kenmerken' die een bepaalde medewerker heeft ten aanzien van de instantie waarvoor deze actief is. Het gaat om alle attributen van een medewerker, anders dan diegene die zijn identiteit bepalen, en omvat hoedanigheden, functies en rollen bij een instantie, beroepskwalificaties, toegangsrechten, machtigingen, etc. Hoewel deze categorie van gegevens in beginsel ruim is, omvat deze uitsluitend professionele gegevens die gekoppeld zijn aan de hoedanigheid van de betrokkene als medewerker van een bepaalde instantie. Daarbij wordt ook de mogelijke status van deze kenmerken (bijvoorbeeld actief, niet-actief, of verlopen) bijgehouden.

Tot slot worden ook gegevens opgenomen met betrekking tot de instanties waar de betrokken medewerker actief is. Het gaat dan over de OVO-code, het KBO-nummer, de contactgegevens en andere unieke identificatoren m.b.t. deze instanties (bijvoorbeeld het instellingsnummer voor onderwijs- en vormingsinstellingen). Dit is noodzakelijk aangezien de kenmerken van een medewerker steeds bestaan in relatie tot een of meerdere, welbepaalde, instanties. Om een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer te kunnen faciliteren is het dan ook belangrijk om deze relatie te registreren, en ook de instantie uniek te identificeren.

Waar mogelijk worden deze gegevens opgehaald uit bestaande (authentieke) gegevensbronnen zoals het Rijksregister, de Kruispuntbankregisters van de Sociale Zekerheid, de KBO, of het organisatieregister. Het identificatienummer van het Rijksregister of de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt daarbij gebruikt om de medewerker uniek te identificeren, en om gegevensuitwisseling mogelijk te maken.

Artikel 14

Paragraaf 1 en 2 van het ontworpen artikel 14/2 bepalen op welke manier gegevens in het Vlaams Kenmerkenregister terecht komen.

In eerste instantie worden gegevens in het Vlaams Kenmerkenregister geregistreerd door de instantie waar de betrokken medewerker actief is. Het is de betrokken instantie die in dat geval verantwoordelijk is voor de juistheid van de verstrekte gegevens. Het is daarbij mogelijk dat één medewerker actief is bij verschillende instanties. In dat geval is elke instantie verantwoordelijk voor de registratie van de kenmerken die betrekking hebben op hun eigen werkrelatie met die medewerker. Daarbij is iedere instantie verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die deze verwerkt. Indien één betrokkene werkzaam is bij verschillende instanties, zijn deze instanties - ieder voor wat de eigen verwerking betreft – verwerkingsverantwoordelijke. Er is daarbij geen sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

Om te zorgen dat de interacties tussen de betrokken instanties en het Vlaams Kenmerkenregister vlot verloopt, duidt elke instantie die gebruik maakt van het Vlaams Kenmerkenregister één of meerdere personen aan die optreden als lokale toegangsbeheerder, en die dus gemachtigd zijn om gegevens te bezorgen of te wijzigen. De contactgegevens van deze lokale toegangsbeheerders worden aan de entiteit bezorgd. Aangezien het de betrokken instanties zelf zijn die steeds over de meest actuele gegevens m.b.t. hun medewerkers beschikken, bepaalt paragraaf 1, derde lid, dat instanties iedere wijziging van de gegevens onmiddellijk moeten meedelen aan de beheerder van het Vlaams Kenmerkenregister. Indien dit niet tijdig gebeurt, kan de entiteit niet verantwoordelijk worden gesteld voor enige schade die daaruit zou voortvloeien (bijvoorbeeld indien een ex-medewerker gebruik maakt van toegangsrechten die gebaseerd zijn op verouderde kenmerken).

Daarnaast worden bepaalde gegevens van medewerkers van instanties al decentraal bijgehouden door andere instanties. Zo houdt het Agentschap Overheidspersoneel reeds belangrijke informatie bij over alle interne medewerkers van de Vlaamse overheid. Naar analogie met het verenigingsregister en het organisatieregister wordt ook hier waar mogelijk ingetekend op deze bestaande gegevensbronnen. Om deze bestaande gegevensbronnen maximaal te laten renderen, en om bestaande gegevens zoveel mogelijk te hergebruiken, voorziet paragraaf 2 dat deze gegevens op vraag van de entiteit binnen het Vlaams Kenmerkenregister worden opgenomen. De instanties werken in dat geval mee aan de aanmaak en de actualisering van het Vlaams Kenmerkenregister en waken er in het bijzonder over dat de gegevens die reeds in hun systemen aanwezig zijn, op accurate wijze door de entiteit in het Vlaams Kenmerkenregister kunnen worden geregistreerd. Daarbij is het aan deze instanties - als beheerder van hun eigen gegevensbron - om de nodige maatregelen te nemen die de kwaliteit van de daarin opgenomen gegevens zoveel als mogelijk waarborgt. De entiteit en instanties gaan met elkaar in overleg om te bepalen op welke manier processen of systemen geïntegreerd kunnen worden. Voor de mededeling van persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, zijn de instanties en de entiteit, vermeld in artikel 4, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8 (voor de motivering voor het uitsluiten

van de protocolverplichting, zie hieronder bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 15).

Paragraaf 4 tot slot stelt dat de entiteit zal voorzien in de nodige procedures en systemen om te zorgen dat foutieve data verbeterd kan worden, en om eventuele fouten in de data 'terug te melden' aan de betrokken of aanleverende instantie. Het voorziet daarnaast dat voor bovenstaande gegevensuitwisselingen de instanties, respectievelijk de entiteit ieder, voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke zijn als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 15

De gegevens uit het Vlaams Kenmerkenregister worden gedeeld met instanties om de doeleinden, vermeld in artikel 14/1, §1, eerste lid, te bereiken. Primair gaat het over het ter beschikking stellen van deze gegevens voor het faciliteren van systemen voor gebruikers- en toegangsbeheer ten behoeve van deze instanties. Daarnaast kunnen de gegevens ook gedeeld worden met het oog op het vereenvoudigen en faciliteren van de interacties tussen instanties en hun medewerkers, of voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek. Daarbij moeten natuurlijk steeds de regels over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegeven nageleefd worden. Wanneer de gegevens uit het Vlaams Kenmerkenregister worden verwerkt door instanties om de doeleinden, vermeld in artikel 14/1, §1, te bereiken, zijn het deze instanties zélf die optreden als verwerkingsverantwoordelijke.

Om de gegevens, vermeld in het eerste lid, ter beschikking te stellen, zijn de instanties en de entiteit, vermeld in artikel 4, niet onderworpen aan de naleving van artikel 8 van het e-govdecreet van 18 juli 2008. Dit artikel voorziet dat elke elektronische mededeling van persoonsgegevens op basis van artikel 6, lid 1, c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming, door een instantie naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie een protocol vereist. Deze verplichting werd oorspronkelijk ingeschreven om te verzekeren dat de uitwisseling AVG-conform verloopt en dat er steeds voldoende transparantie bestaat over de persoonsgegevens die tussen instanties worden uitgewisseld. De afwijking van de protocolverplichting via de vermelde artikelen vloeit voort uit het feit dat voor deze specifieke mededelingen van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol worden opgenomen reeds werden opgenomen in het voorliggende ontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit en de nodige transparantie reeds gerealiseerd via het ontwerp van decreet zelf. Specifiek wat betreft het gebruik van het Vlaams kenmerkenregister voor de doeleinden van rapportering en onderzoek kan worden opgemerkt dat het ontworpen artikel 14/3, derde lid, de protocolverplichting enkel uitsluit voor wat betreft het ontsluiten van de gegevens met het oog op het faciliteren van een systeem voor het gebruikers- en toegangsbeheer van instanties van instanties. Bijgevolg blijft de protocolverplichting dus wel gelden voor de overige doeleinden van het Vlaams kenmerkenregister.

Artikel 16

Dit artikel bepaalt de bewaringstermijn. De persoonsgegevens uit het Vlaams Kenmerkenregister worden in principe bewaard tot maximaal 10 jaar na het beëindigen van de professionele relatie tussen de medewerker en de betrokken instantie. Net zoals bij het Vlaams Mandatensysteem is deze bewaartermijn ingegeven door artikel 2262bis van het oud Burgerlijk Wetboek dat bepaalt dat alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar. Voor bewijsredenen, bijvoorbeeld wanneer een medewerker misbruik heeft gemaakt van bepaalde toegangsrechten, of verkeerdelijk bepaalde toegangsrechten heeft verkregen, worden de persoonsgegevens dan ook tien jaar bewaard.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE